

Zprávy o činnosti ombuds kanceláře

Výroční zpráva ombuds kanceláře FF UK za období 11/2022–2023

Celou zprávu v PDF naleznete zde.

Ve sledovaném období ombudsmanka (podrobněji viz níže) :

- realizovala 3 vzdělávací workshopy pro vedoucí pracující, připravila sdílecí workshopy pro studující a vyučující a návrh interního školení týkajícího se šikany,
- měla účastnický nebo spolupořadatelský podíl na cca 15 akcích týkajících se ombuds činnosti,
- uskutečnila cca 30 schůzek s různými klíčovými aktéry a aktérkami,
- realizovala cca 10 mediálních výstupů,
- vytvořila 2 doporučení pro praxi,
- řešila kolem 160 oznámení,
- napomohla rozšíření ombuds kanceláře o 2 osoby na pozici koordinátor/ka a vytvoření druhé ombuds pozice k vytvoření tandemu,
- zapojila se do vytvoření Školské ombuds platformy, z. s.

Vyhodnocování oznámení

Vyhodnocování oznámení studujících a zaměstnaných osob bylo nejhlavnější činností ombudsmanky ve sledovaném období. Ombudsmanka obdržela kolem 160 oznámení (126 prostřednictvím aplikace Nenech to být, dalších cca 30 prostřednictvím emailu, osobně v konzultačních hodinách či telefonicky). Skladba oznamujících osob je přibližně půl na půl studující a zaměstnané osoby. Přehled oznámení a jejich vyhodnocení je podrobně představen ve zvláštní kapitole Výroční zprávy.

Vzdělávání

V roce 2023 ombudsmanka zahájila řadu vzdělávacích aktivit na FF UK. Uskutečnila tři workshopy pro vedoucí, zástupce a zástupkyně základních součástí FF UK, členy a členky etických a disciplinárních komisí na téma etických standardů a rovného zacházení, kterých se zúčastnilo více než 40 osob. Plánovány jsou další termíny v roce 2024.

Dále ombudsmanka spolupracovala s genderovým expertem Otevřené společnosti o. p. s. Mgr. Ing. Tomášem Pavlasem na přípravě sdílecích workshopů „Sharing is caring“ pro studující a vyučující, které budou realizovány ve spolupráci s Vysokou školou uměleckoprůmyslovou v roce 2024.

Ve spolupráci s doc. Mgr. Kateřinou Zábrodskou byla zahájena příprava interních školení na téma prevence a řešení šikany, určené pro zaměstnance a zaměstnankyně fakulty, jehož realizace je plánována také v roce 2024.

Ombudsmanka se navíc aktivně účastnila řady dalších vzdělávacích akcí, včetně školení o šikaně na pracovišti a konferencí o sexualizovaném násilí a spravedlnosti.

Výzkum Etické klima, mezilidské vztahy a nevhodné chování na FF UK

V březnu 2023 proběhl na FF UK anonymní výzkum „Etické klima, mezilidské vztahy a nevhodné chování“, který připravila Mgr. Eva Richter, Ph.D., ve spolupráci s ombudsmankou na základě podkladu proděkanky Michaely Slussareff. Výzkum zaznamenal odpovědi od 911 studujících bakalářských, magisterských a doktorských programů, což představuje 13,7 % návratnost. Z respondentů a respondentek cca 80 % cítí na fakultě bezpečí a respekt, 7 % uvádí zkušenost s nevhodným chováním vyučujících a 1,5 % se setkalo s nevhodným jednáním ze strany studujících. Studující v dotazníku neoznámovali konkrétní jednání konkrétních osob, indikovali případně pouze jednotlivá pracoviště. Na tato pracoviště se ombudsmanka ve spolupráci s děkankou fakulty zaměřila ve své preventivní činnosti. Některá oznámení, kterým se ombudsmanka věnovala, se týkala i právě takto identifikovaných kateder nebo ústavů. Plánované je každoroční opakování výzkumu pro sledování trendů v čase, avšak další dotazování bylo prozatím kvůli událostem na konci roku 2023 odloženo.

Spolupráce se spolky, s NNO, na rektorátní úrovni atd.

Ombudsmanka FF UK klade důraz na spolupráci s organizacemi zabývajícími se sociálním bezpečím a prevencí nevhodného jednání. Krátce po svém nástupu zahájila spolupráci s Iniciativou Nahlas zaměřenou na prevenci sexuálního násilí, s níž pravidelně organizovala setkání a workshopy. V rámci těchto aktivit bylo vypracováno doporučení k pořádání spolkových akcí.

Dále ombudsmanka pravidelně spolupracuje s vedením fakulty, právním oddělením a se zástupci a zástupkyněmi odborových organizací. Účastní se jednání a konferencí, kde prezentuje svou roli a podporuje dialog v oblasti akademických práv a rovného zacházení. Je aktivní také ve spolupráci s dalšími fakultami a institucemi, s nimiž sdílí dobré praxe a poznatky z oblasti ochrany osobních práv a prevence diskriminace.

Doporučení k praxi

Na základě konkrétních oznámení a také workshopů a setkávání se členstvem akademické obce jsou vypracovávána obecná doporučení k praxi. Za sledované období byla zatím vydána 2 doporučení, a to Doporučení ombudsmanky FF UK k činnosti spolků a pořádání jejich akcí, se zaměřením na pořádání seznamovacích akcí a Doporučení ombudsmanky FF UK ke komunikaci – studující a zaměstnané LGBTQ* osoby.

Sítování

Ombudsmanka FF UK aktivně podporuje a je součástí Školské ombuds platformy, z. s., která byla založena na přelomu let 2023 a 2024. Platforma slouží ke sdružování ombuds osob z vysokých škol v České republice a podporuje vzájemnou spolupráci, vzdělávání a mezinárodní spolupráci, například s polskou sítí ombuds osob. Ombudsmanka se zúčastnila Kolokvia o profesní identitě ombuds osob a podílela se na instruktážním workshopu pro ombuds osoby k aplikaci „Nenech to být“. Zakládajícími členkami a členy jsou kromě ní Petr Polák (ombudsman DAMU), Pavlína Jůnová (ombudsmanka FAMU), Michaela Antonín Malaníková, Jaroslav Šotola (ombuds osoby FF UPOL).

Příprava opatření děkanky o ombuds kanceláři a připomínkování dalších interních předpisů

Ombudsmanka též připravovala a díky spolupráci s dalšími pracovišti FF UK je aktuálně před dokončením opatření děkanky o ombudskanceláři, které by mělo celou činnost ombuds kanceláře zahrnovat, stanovit transparentní pravidla při vyhodnocování oznámení, vyjasnit vztahy s dalšími orgány fakulty (např. etická nebo disciplinární komise), stanovit lhůty i kvalifikační kritéria pro ombuds osoby.

Ombudsmanka se též podílí na připomínkování dalších interních dokumentů a předpisů, ve sledovaném období se jednalo především o novelizaci opatření rektorky o celouniverzitní ombudsmance.

Výhled do budoucna

V roce 2024 ombuds kancelář FF UK rozšiřuje své kapacity a stabilizuje své pozice. Dokončuje se výběrové řízení na druhou osobu do ombuds tandemu a plánují se další vzdělávací aktivity, jako jsou workshopy pro vedoucí a školení o šikaně. Do konce června 2024 budou zahájeny sdílecí workshopy pro studující a vyučující ve spolupráci s UMPRUM. Kancelář se zaměřuje na poskytování informací, prevenci a integraci nových členů a členek akademické obce. Důraz bude kladen na urychlení vyhodnocování oznámení díky zvýšené personální kapacitě a zavedení systému pro zveřejňování zpráv o vyhodnocení oznámení. Ombuds kancelář také pracuje na skloubení transparentnosti a ochrany osob, včetně etické a disciplinární regulace, a na vylepšení agendy prostřednictvím aplikace

Nenech to být.